

Informatiebrief aan de Raad

073

Zaaknummer: Z/24/087305
Documentnummer:
Datum: 9 juli 2024
Onderwerp: Ontwikkeling nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening
Bijlage(n): N.v.t.

Geachte raad,

Graag informeert het college de raad over de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening Wassenaar 2025-2028. Het nieuwe beleidsplan betreft een actualisatie van het huidige beleidsplan. Dit loopt tot en met december 2024. Om die reden dient het nieuwe beleidsplan per 1 januari 2025 in te gaan. Middels deze informatiebrief brengt het college de raad op de hoogte over de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening.

Wassenaar heeft een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Leidschendam-Voorburg en de gemeente Voorschoten. De gemeente Leidschendam-Voorburg stelt het beleid op en voert het beleid uit voor alle drie de gemeenten. Dit betekent dat het schuldhulpverleningsbeleid voor alle drie de gemeenten zoveel mogelijk overeen moet komen.

Schuldhulpverlening

Schulden zorgen voor veel stress bij inwoners. Dit tast het fysieke, sociale en mentale welzijn aan. Dat geldt niet alleen voor de inwoners met schuldenproblemen, maar ook voor bijvoorbeeld hun kinderen. In 2023 had in de gemeente Wassenaar 6,9% van de huishoudens problematische schulden. Er is sprake van problematische schulden als ten minste één persoon in het huishouden een schuldhulptraject volgt, een geregistreerde schuld heeft of een langdurige betaalachterstand heeft bij een overheidsinstantie of zorgverzekeraar. Het percentage huishoudens met problematische schuld in Wassenaar ligt onder het landelijke gemiddelde van 8,8%. In 2023 waren er 27 meldingen voor gemeentelijke schuldhulpverlening. Zaken als schaamte, het zelf willen regelen en gebrek aan kennis van de bestaande voorzieningen zijn redenen waarom veel inwoners zich niet voor gemeentelijke schuldhulpverlening aanmelden. Het is dus belangrijk om het bereik van schuldhulp te vergroten.

Het aanpakken van schuldenproblemen is daarom een belangrijke maatschappelijke taak waarmee de gemeente het welzijn van haar inwoners bevordert. De gemeente heeft een sleutelrol in het voorkomen, aanpakken en oplossen van financiële problemen. Ook de nazorg is een belangrijk onderdeel, waarbij het doel is om duurzaam de schuldenproblemen op te lossen en om terugval te voorkomen. Hiermee bestaat gemeentelijke schuldhulpverlening uit drie onderdelen:

1. Preventie (het voorkomen van schuldenproblemen, bijvoorbeeld door voorlichting)
2. Vroegsignalering (het vroegtijdig aanpakken van betaal- of schuldenproblemen. De gemeente Wassenaar doet dit door middel van het programma Vroeg Eropaf, waarbij zij signalen krijgt van inwoners met betaalachterstanden bij de aanbieders van de eerste levensbehoeften, zoals verhuurders en nutsbedrijven. Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar en Kwadraad Maatschappelijk Werk zijn de uitvoerders en nemen contact op met alle aangemelde inwoners om hen hulp te bieden. De gemeente werkt hierin samen met de aanbieders van de eerste levensbehoeften.
3. Curatie en nazorg (het oplossen van problematische schuldenproblemen door middel van een schuldhulpverleningstraject. En het bieden van begeleiding en informatie om terugval in schuldenproblemen te voorkomen.

De rol en verantwoordelijkheden van gemeenten staan in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Zo is vastgelegd dat gemeenten integrale schuldhulpverlening moeten aanbieden aan zowel particuliere inwoners als ondernemers. Dat houdt in dat de gemeente de inwoner niet alleen ondersteunt in het vinden van een oplossing voor de financiële problemen, maar ook bij het vinden van een duurzame oplossing voor de oorzaak van de problemen. Problematische schulden komen namelijk (bijna) nooit alleen. Gemeenten hebben een mate van vrijheid in hoe zij schuldhulp organiseren. Dit beschrijven zij in een beleidsplan. In de gemeente Wassenaar is dat het beleidsplan Schuldhulpverlening Wassenaar.

Reden voor de beleidswijziging

Het huidige beleidsplan Schuldhulpverlening zit momenteel in het vierde en laatste doorloopjaar. Conform artikel 2 lid 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is de gemeente verplicht om na maximaal vier jaar een nieuw beleidsplan vast te stellen.

Koers van de beleidswijziging

Het huidige beleidsplan bestaat uit een strategisch kader (met een ambitie, doelen en strategieën) en een actieplan (met acties, plannen en projecten). Het huidige strategisch kader is nog steeds relevant. Deze richt zich namelijk op het vergroten van het bereik op alle onderdelen van gemeentelijke schuldhulpverlening en zijn nog steeds in lijn met de wettelijke uitgangspunten. De doelen en strategieën gaan over:

- Het beperken van het aantal inwoners dat moeite heeft om rond te komen, zowel als het aantal inwoners dat een schuldhulptraject nodig heeft;
- Het bieden van een toegankelijk en aansluitend aanbod van preventieve hulp, vroegsignalering, curatieve hulp en nazorg;
- Het bevorderen van een goede samenwerking en doorverwijzingen tussen ketenpartners op een manier die voor de inwoner snel en duidelijk is en niet voor meer stress zorgt.

Ketenpartners zijn organisaties zoals de Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar en Kwadraad Maatschappelijk Werk.

De koers naar het nieuwe beleidsplan is drieledig:

1. Aanscherpen van het strategisch kader

Op basis van nieuwe cijfers, wet- en regelgeving, en ontwikkelingen actualiseren we het strategisch kader. Daarnaast verkennen we recente en verwachte ontwikkelingen die van invloed zijn op onze strategie.

2. Actualisatie van het actieplan

De acties in het beleidsplan vertalen het strategisch kader naar de praktijk. Het is belangrijk dat deze acties aansluiten bij de actuele stand van zaken in het speelveld. We verkennen welke acties aanscherpingen behoeven en actualiseren het actieplan om relevant en effectief te blijven.

3. Budgettair neutraal

Het nieuwe beleidsplan zal binnen de bestaande budgetten worden uitgevoerd. We streven ernaar om efficiënt gebruik te maken van de beschikbare middelen, zodat we onze doelstellingen kunnen blijven realiseren zonder extra financiële druk.

Met deze drieledige aanpak zorgen we ervoor dat ons beleidsplan actueel, effectief en financieel duurzaam blijft, zodat we inwoners effectief kunnen blijven ondersteunen.

Nieuwe cijfers uit de monitor Schuldhulpverlening 2023

Conform het huidige beleidsplan wordt momenteel de monitor Schuldhulpverlening 2023 opgesteld. Deze monitor biedt inzicht in de huidige situatie omtrent schuldhulpverlening binnen de gemeente, inclusief:

- Hoe en hoeveel inwoners zich melden of worden gemeld bij de gemeentelijke schuldhulpvoorzieningen;
- Kenmerken van de doelgroep;
- Het gebruik van de verschillende voorzieningen.

De monitor zorgt voor actuele cijfers en een scherper beeld van zowel de problematiek als de uitvoering van hulpverlening. De resultaten gebruiken we bij het aanscherpen van de doelen.

Participatie

De (toegangs criteria van) voorzieningen wijzigen niet en de nieuwe wet- en regelgeving past de gemeente in de praktijk al toe. Inwoners ervaren dus geen gevolgen van het nieuwe beleidsplan. Er vindt daarom geen participatietraject plaats.

Vervolg

Met als doel een nieuw beleidsplan te realiseren dat op 1 januari 2025 van kracht wordt, stuurt het college het conceptbeleidsplan Schuldhulpverlening Wassenaar 2025-2028 in Q4 ter besluitvorming naar de raad toe.

In voorbereiding op de besluitvorming vindt op 4 september een technische raadsessie plaats. Tijdens deze sessie worden de resultaten van de monitor Schuldhulpverlening 2023 gepresenteerd, wordt de praktische betekenis ervan toegelicht door de Kredietbank Nederland en worden de concrete wijzigingen in het nieuwe beleidsplan ten opzichte van het huidige beleidsplan besproken.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.